

Phenethylaminer jeg har kendt og elsket

Af Rasmus Folehave Hansen

I juni 2014 mistede den psykedeliske verden en af sine frontfigurer. Den bedstefaderlige kemiker Alexander "Sasha" Shulgin har gennem fem årtier fremstillet hundredevis af eksotiske rusmidler i et laboratorium i sin baghave og afprøvet dem sammen med sin hustru, Ann, og en gruppe af nære venner. I 2003 talte journalist Rasmus Folehave Hansen med det psykedeliske ægtepar om deres lange liv med hjemmelavede stimulanser. I anledning af Alexander Shulgins død genoptrykker vi interviewet, som tidligere har været bragt i magasinet Cover.

Første gang, Alexander Shulgin stiftede bekendtskab med resten af sin bevidsthed, var i 1960, da han som 35-årig indtog 400 milligram meskalin. Som han skriver i sin selvbiografiske rusmiddelbibel PIHKAL, var det en transformerende oplevelse, som kom til at udstikke retningen for hans livsværk som psykofarmakolog. Fascineret kastede han sin opmærksomhed over den gruppe af stoffer, som meskalin tilhører - phenethylaminerne. Det første stof i gruppen, han syntetiserede, var TMA, som han testede på sig selv og tre betroede venner. Derpå fulgte en 50 år lang rejse gennem rusmiddelkemiens verden, der har gjort Alexander og Ann Shulgin til nogle af de mest respekterede personligheder inden for den psykedeliske kultur.

De krediteres blandt andet for at have præsenteret MDMA for en pensionsmoden psykoterapeut, der blev så begejstret for molekylet, at han udskød sit otium og startede et træningsprogram for andre behandlere, som ønskede at anvende MDMA i deres praksis. Før sin død skønnes han at have introduceret op mod 4000 mennesker til MDMA. Stoffet holdt sig inden for terapeutiske kredse i en årrække, før det i firserne undslap de kliniske og kontrollerede rammer og gjorde sit indtog i festmiljøet.

Som professionel og velanset kemiker med de rette forbindelser nød Alexander Shulgin en særlig status i forhold til myndighederne, der tillod ham at forske frit i et lille laboratorium i sin have.

Billeder: Fra dokumentarfilmen "Dirty Pictures" om Alexander og Ann Shulgin

I 1991 udgav parret det digre værk PIHKAL – et akronym for “Phenethylamines I Have Known And Loved”. Bogen består af to dele; den første kortlægger i selvbiografisk form parrets liv før og efter de fandt sammen, herunder den afgørende rolle, psykedelika har spillet for deres livsforløb. Den anden halvdel består af detaljerede opskrifter på 178 psykoaktive phenethylaminer, suppleret med kommentarer om deres effekt samt information om dosering og rusens varighed. Udgivelsen af PIHKAL blev for meget for myndighederne, der stormede Shulgins laboratorium og indtog hans licens til at arbejde med “schedule 1 drugs” som LSD, heroin og cannabis. Men det lagde ikke den store dæmper på stemningen i familien Shulgin. Seks år senere fulgte de succesen op med bogen TIHKAL, der omhandler tryptaminer som psilocybin, DMT og 5-MeO-varianterne.

Sasha & Ann er begge over 70 år gamle, da jeg taler med dem, men deres stemmer lyder yngre i telefonen. Sashas røst er lys og raspende, og han taler i korte, hurtige sætninger, hvor endelsen på det sidste ord lige nøjagtigt ikke når at komme med. Anns stemme er behagelig og let drævend. De lyder som nogle rare bedsteforældre, der kunne byde på te, småkager og lidt hjemmelavet knark.

Hvad er filosofien bag at eksperimentere med disse stoffer?

Sasha: Vi er ude efter viden og information. Måske ikke i vores generation, men forhåbentlig i fremtiden, vil disse sub-

stanser blive betragtet som værdifulde værktøjer til forståelsen af den menneskelige bevidsthed. Mennesket har været forsøgsdyr i århundreder, og sagen er, at den menneskelige bevidsthed er unik. Fantasi, kreativitet, dødsangst og empati er alle menneskelige egenskaber. En rotte kan ikke kommunikere empati. Den eneste måde, vi kan forstå virkningen på, er i mennesket.

Ann: For mig er det spirituelle værktøjer. Man behøver ikke at tage dem hver uge eller hver dag, men de kan hjælpe til forståelse for den åndelige vej, man gerne vil gå. Det slår mig som helt fortryllende, at virkningen ikke ligger i stoffet alene, men i dets møde med et menneskeligt centralnervesystem.

Hvordan føles det så at være den første til at etablere kontakten med et nyt stof?

Sasha: Det er som et møde mellem to fremmede. Der er en subtil spænding i mødet; det er ukendt territorium. Måske er stoffet et interessant psykedelikum, måske er det et brækmiddel eller en gift. Jeg starter altid meget forsigtigt, så hvis jeg opfanger nogle preliminaire tegn på en uønsket eller farlig effekt ved en lav dosis, stopper eksperimentet. Jeg har ikke noget ønske om at dø før tiden.

Ann: Det er egentlig ikke så farligt for Sasha, for han kender bestanddelene og har en grundlæggende idé om stoffets virkning. Man kan vel sige, at begge parter lærer noget.

Hvilke forholdsregler tager I, når I tester et nyt stof?

Sasha: Sund fornuft. Vi begynder med meget lave doser, og hvis vi er usikre, dividerer vi med ti. Det tager længere tid, men vi har jo ikke travlt.

Ann: Og vi lader ikke andre teste det nye stof, før vi begge har evalueret den maksimale komfortable dosis. Men det er vigtigt at huske, at man ikke kan lave en uforpligtende test af et nyt stof. Når man eksperimenterer med et middel, som sandsynligvis kommer til at ændre éns bevidsthed i et stykke tid, skal man ikke være skødesløs.

Hvilken familie af stoffer foretrækker I?

Sasha: Generelt vil jeg mene, at phenethylaminerne er meget blide og venlige, hvorimod tryptaminerne er mere aggressive.

Ann: Intet ondt om tryptaminer; de kan lære én meget, men til tider kan lektionen være svær. Hvis man vil slappe af og nyde noget musik, er phenethylaminerne bedst.

Tripper I stadig?

Ann: Ja, det gør vi, men vi tager aldrig noget, der er ulovligt.

Phenethylamin: Grundmolekylet i MDMA, amfetamin, meskalin og mange andre rusmidler. Meskalin findes i kaktuserne Peyote (*Lophophora williamsii*) og San Pedro (*Trichocereus pachanoi*). Dopamin (3, 4-Dihydroxyphenethylamin) er et signalstof i det menneskelige centralnervesystem.

Tryptamin: Grundmolekylet i en gruppe af stoffer, som findes mange steder både i plante- og dyreriget. Psilocybin findes for eksempel i den danske svamp, Spids Nøgenhat. DMT i forskellige former findes i mange planter i Amazonas-regionen. Serotonin (5-Hydroxytryptamin) er et signalstof i det menneskelige centralnervesystem.